

En jämställd *Ekonomisk Debatt* 2.0?

ANITA NYBERG är professor emeritus vid Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap, Stockholms universitet. Hon var tidigare professor i könsperspektiv på arbete och ekonomi vid Arbetslivsinstitutet. anita.nyberg@gender.su.se

Christina Jonung och Ann-Charlotte Ståhlberg utforskade kvinnors medverkan i Ekonomisk Debatt i en artikel i denna tidskrift för tjugo år sedan. De fann att antalet och andelen kvinnor som skrev i Ekonomisk Debatt hade ökat, men att deras andel av tidskriftsmaterialet endast uppgick till tio procent. I denna artikel undersöker jag utvecklingen i andelen kvinnor och män på olika poster i redaktionen och bland författarna i Ekonomisk Debatt samt om jämställdhet fått ökad uppmärksamhet i ledare och artiklar under perioden 1973–2021.

Jämställdhetspolitikens första delmål ”är att uppnå jämn fördelning av makt och inflytande i samhället och att kvinnor och män skall ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och forma villkoren för beslutsfattandet” (SOU 2015:86, s 95). Målet innebär till att börja med en jämn kvantitativ könsfördelning, men även kvalitativa aspekter av maktutövning ska lyftas fram, t ex ”makten över vilken kunskap som produceras vid universitet och högskolor och vems forskningsagenda som ges företräde” (s 127). I en tidigare artikel i *Ekonomisk Debatt* fann jag att andelen kvinnor bland de som tagit en doktorsexamen i nationalekonomi hade ökat från sju procent på 1970–80-talen till ca 40 procent i dag (Nyberg 2021). Jag fann också att andelen som anlägger ett genusperspektiv i sin avhandling i nationalekonomi var blygsam men uppgick till 16 procent bland kvinnor och till fyra procent bland män på 2010-talet. Detta är i linje med statsvetenskapliga studier som visar att kvinnors närvaro har betydelse för innehållet i politiken (Hedlund 1996; Wängnerud 1998, 1999, 2015; Freidenvall 2006; Bergqvist m fl 2008), liksom med nationalekonomiska studier som visar att kvinnors närvaro har betydelse för budgetprioriteringar (Chen 2008; Svaleryd 2009).

I denna artikel undersöker jag utvecklingen i andelen kvinnor och män, dvs den kvantitativa (o)jämställdheten på olika redaktionsposter och bland författarna i *Ekonomisk Debatt* och dessutom den kvalitativa jämställdheten genom att studera hur ofta och av vem ett jämställdhetsperspektiv förekommer i ledare och artiklar. Med jämställdhetsperspektiv menas här den forskning om jämställdhet som är en del av genusforskningen och som ”fokuserar på sakfrågor som antas ha betydelse för huruvida vi har ett jämställt samhälle, t ex fördelning av obetalt arbete, löneskillnader och föräldraför-säkring” (Jämställ.nu 2016).

Jag vill tacka Lovisa Persson för relevanta och konstruktiva synpunkter på artikeln.

1. Redaktörer, redaktionen och redaktionsrådet

Det första numret av *Ekonomisk Debatt* publicerades 1973,¹ vilket innebär att den är samtida med etablerandet av den svenska jämställdhetspolitiken. Tidskriften kommer ut med åtta nummer om året. Inledningsvis undersöker jag i vilken utsträckning kvinnor och män har varit redaktörer, ingått i redaktionen och redaktionsrådet. I tabell 1 visas utvecklingen 1973–2021 i tioårsperioder, utom den första som avser nio år. Observera att denna indelning används i samtliga tabeller i artikeln. I samtliga tabeller gäller också att antal kvinnor och män inte gäller antal unika personer, utan samma kvinna respektive man kan förekomma flera gånger under perioden.

De sex första åren var det bara en redaktör för *Ekonomisk Debatt*. Därefter har det varit två. Första gången tidskriften hade kvinnor som redaktörer var 1987–88, då två kvinnor var redaktörer tillsammans. När kvinnor därefter har varit redaktörer har de varit det tillsammans med en man. På 1970-talet var alltså ingen kvinna redaktör, därefter var de 2–4 stycken under respektive efterföljande tre perioder, för att uppgå till sju stycken eller 35 procent efter 2012.

Antalet personer som ingår i redaktionen har ökat över tid, vilket kan ha underlättat tillsättandet av kvinnor eftersom det innebar att män inte behövde avsättas. På 1970-talet var endast en kvinna med i redaktionen, på 2010-talet är antalet 35 och kvinnorna utgör nästan hälften. Dessutom finns ett redaktionsråd, som i början av perioden bestod av många personer men som senare krympte kraftigt, vilket kan ha försvårat en ökning av antalet kvinnor. Det dröjde till 1992 innan den första kvinnan kom med i redaktionsrådet. I dag består redaktionsrådet till nästan en tredjedel av kvinnor. Det har varit relativt vanligt att personer som varit redaktörer därefter blivit medlemmar av redaktionen eller av redaktionsrådet.

Av tabell 1 framgår att det dröjde ända till 2010-talet innan fler än enstaka kvinnor förekom på olika poster inom *Ekonomisk Debatt*. Att andelen

År	Redaktörer			Redaktionen			Redaktionsrådet		
	M	K	% K	M	K	% K	M	K	% K
1973–1981	12	0	0	37	1	3	232	0	0
1982–1991	16	4	20	52	4	7	136	0	0
1992–2001	17	3	15	57	9	14	123	10	8
2002–2011	18	2	10	53	17	24	73	27	27
2012–2021	13	7	35	40	35	47	62	28	31
1973–2021	76	16	17	239	66	22	626	65	9

Tabell 1
Kvinnor och män som redaktörer, i redaktionen och redaktionsrådet, 1973–2021

Anm: Individerna observeras på årsbasis. Samma individ kan räknas flera gånger.

Källa: *Ekonomisk Debatt* 1973–2021.

¹ *Ekonomisk Debatt* finns både som papperstidskrift och på nätet. Dessa överensstämmer dock inte alltid. Pappersversionen används här som källa.

kvinnor ökat inom samtliga tre kategorier kan antas ha ett samband med att andelen kvinnor som disputerat i nationalekonomi under samma period har ökat från sju procent på 1970–80-talet (Jonung och Ståhlberg 2008) till omkring 40 procent i dag och att andelen kvinnor som är docenter och universitetslektorer/forskare ökat från 20 procent 2002 till 28 procent 2021 och andelen professorer från fyra procent till 17 procent (Nyberg 2021).

2. Ledare

Därmed övergår vi till att undersöka hur många kvinnor respektive män som skrivit ledare. Av tabell 2 nedan framgår att antalet underskrifter på ledare under hela perioden 1973–2021 uppgår till 535. Bland dessa underskrifter kan 84 procent tillföras män och 16 procent kvinnor. Den första ledaren författad av en kvinna publicerades 1981. När två manliga redaktörer – Bengt Jönsson och Eskil Wadensjö (1986) – lämnar över till två kvinnor som redaktörer – Christina Jonung och Ann-Charlotte Ståhlberg – kommenterar de bristen på kvinnor. Samma brist uppmärksammas också av redaktörerna 1990 (Hultkrantz och Ohlsson 1990). Därefter har andelen kvinnor bland ledarskribenterna ökat så sakteliga. På 2010-talet uppgick andelen till 36 procent, vilket dock fortfarande är under de 40 procent som brukar anges som en jämställd fördelning. Mot bakgrund av att det ofta är redaktörerna som skriver ledare, och att andelen kvinnliga redaktörer har ökat, är ökningen i andelen kvinnliga ledarskribenter väntad. Liksom vad gäller andelen kvinnor bland redaktörerna tog andelen kvinnor som skrivit ledare inte fart förrän på 2010-talet. Därmed övergår vi till att undersöka huruvida jämställdhet berörs i ledarna och vem som i så fall skriver dessa.

Tabell 2
Kvinnor och män
som ledarskribenter,
1973–2021

År	M	K	Totalt	M%	K%
1973–1981	101	1	102	99	1
1982–1991	95	13	108	88	12
1992–2001	111	18	129	86	14
2002–2011	84	18	102	82	18
2012–2021	60	34	94	64	36
1973–2021	451	84	535	84	16

Anm: Data avser underskrifter på ledare. Samma individ kan därför räknas flera gånger.

Källa: Ekonomisk Debatt 1973–2021.

Jämställdhet i ledarna

Med ett jämställdhetsperspektiv menas här att det i ledaren diskuteras sakfrågor som antas ha betydelse för jämställdheten. Detta görs i tolv ledare, i åtta fall är ledarskribenten en kvinna, i tre en man och i ett fall en kvinna och

en man, vilket betyder att 14 procent av alla ledare skrivna av kvinnor, en procent av de skrivna av män och fyra procent av de skrivna av kvinnor och män tillsammans har ett jämställdhetsperspektiv.

De ledare om jämställdhet som skrivits av kvinnor handlar bl a om att ta bort den lagstadgade änkepensionen (Stålberg 1987) och om offentliga monopol som ett hinder för jämställdhet (Jonung 1988). I en ledare skriven av Agneta Kruse nämns att regeringen tillsatt en utredning för analys av ”fördelningen av ekonomisk makt och ekonomiska resurser mellan kvinnor och män”, den s k Kvinnomaktutredningen (Kruse 1994). Efter dessa tre ledare dröjde det till 2012 innan en ledare skriven av en kvinna – Anne Boschini – handlade om jämställdhet. Hon argumenterar där för att föräldraförsäkringen bör individualiseras och kortas (Boschini 2012) och senare argumenterar hon för att forskningen borde undersöka hur könsstereotyper påverkar kvinnors och mäns ekonomiska val (Boschini 2014). En annan ledare skriven av en kvinna diskuterar om kultur spelar någon roll för utrikes födda kvinnors sysselsättning (Aldén 2016). Hon menar även i en senare ledare att kvotsystemet i flyktningmottagandet inte är könsneutralt och borde utökas (Aldén 2019). Ytterligare en ledare skriven av en kvinna ställer frågan om förebilder kan få fler kvinnor att utbilda sig i matematik, naturvetenskap och teknik (Neuman 2020).

Den första ledaren om jämställdhet skriven av en man publicerades 2008. Jonas Vlachos argumenterar i denna för att resurstilldelningen till skolan bör könsdifferentieras så att skolorna får mer pengar per pojke än per flicka eftersom pojkarna klarar sig sämre i skolan än flickorna (Vlachos 2008). En annan ledare samma år diskuterar antagningen till universitetsstudier och argumenterar för att antagningen via prov bör rekonstrueras så att könsmässig snedrekrytering undviks, dvs att andelen män ska öka (Wikström 2008). En ledare skriven av Dick Durevall argumenterar för att våld i nära relationer är ett ämne för nationalekonomer (Durevall 2018).

Av ovanstående framgår att ledare med ett jämställdhetsperspektiv framför allt skrivs av kvinnor och att kvinnor diskuterar åtgärder som i första hand påverkar kvinnor, medan manliga ledarskribenter avhandlar åtgärder som i första hand berör pojkar och män. Den enda ledaren samförfattad av en kvinna och en man ”Genus – problem och lösningar i dagens Sverige” (Aldén och Berggren 2018) skrevs till ett temanummer om jämställdheten i Sverige. Att det dröjde så länge innan ett temanummer om jämställdhet publicerades i *Ekonomisk Debatt* kan tyckas förvånande med tanke på de stora reformer som genomförts sedan 1970-talet och som haft stor betydelse för den ekonomiska jämställdheten, t ex införande av individuell beskattning av arbetsinkomst 1971, mödrarförsäkringens omvandling till föräldraförsäkring 1974, rätt till sex timmars arbetsdag för småbarnsföräldrar 1979 och införandet av en lag mot könsdiskriminering i arbetslivet 1980.

3. Artikelförfattare

Därmed övergår jag till att undersöka i vilken utsträckning kvinnor respektive män skrivit artiklar i *Ekonomisk Debatt*.² Av tabell 3 framgår att av de totalt 2 800 författarna under perioden 1973–2021 är 87 procent män och endast 13 procent kvinnor. Andelen kvinnor har dock ökat från tre procent på 1970-talet till 21 procent på 2010-talet.

Att andelen kvinnor bland artikelförfattarna låg under tio procent fram till 1990-talet är möjligen inte förvånande med tanke på att nationalekonomi då var en mycket mansdominerad disciplin. En framstående och inflytelserik nationalekonom som Assar Lindbeck, Institutet för internationell ekonomi, Stockholms universitet, oroade sig t ex på 1970-talet för att en jämnare könsfördelning skulle avleda de manliga doktorandernas intresse för forskningen (Calmfors 2021). En liknande attityd mötte den första kvinnan i Sverige, som efter de två kvinnorna på 1920-talet, disputerade 1976 – Siv Gustafsson. På 1970-talet var hon anställd på Industriens Utredningsinstitut (IUI). Där fick hon höra att resurserna borde gå till manliga doktorander och inte till kvinnliga och att industrin inte var intresserad av kvinnlöner (Gustafsson 2010). Mot denna bakgrund är det inte särskilt förvånande att andelen kvinnliga nationalekonomer och därmed även andelen kvinnliga artikelförfattare i *Ekonomisk Debatt* var låg ända in på 1990-talet.

Även studier på senare tid visar att kvinnor fortfarande inte har samma förutsättningar som män. I en undersökning vid Nationalekonomiska institutionen vid Lunds universitet menade de tillfrågade forskarna att mansdominerade nätverk och processer där seniora män informellt stödjer och sponsrar yngre män utgör ett hinder för kvinnors karriär (Cohen och Hillbom 2015).³ En annan studie bland doktorander i nationalekonomi vid Uppsala universitet visar att 60 procent av männen och 88 procent av kvinnorna uppger att förutsättningarna inte är desamma för kvinnor

Tabell 3
Kvinnor och män
som artikelförfattare
1973–2021

År	M	K	Totalt	M%	K%
1973–1981	390	13	403	97	3
1982–1991	441	35	476	93	7
1992–2001	437	56	493	89	11
2002–2011	535	111	646	83	17
2012–2021	620	163	783	79	21
1973–2021	2 423	378	2 801	87	13

Anm: Samma individ kan räknas flera gånger.

Källa: *Ekonomisk Debatt* 1973–2021.

² Utöver ledare och artiklar finns även recensioner och Forum (repliker och kommentarer) i *Ekonomisk Debatt*, men dessa diskuteras inte här.

³ I maj 2022 uppgick andelen kvinnor till åtta procent av professorerna vid Nationalekonomiska institutionen, Ekonomihögskolan, Lunds universitet.

och män (Committee for Equal Opportunities at the Department of Economics 2017).

Trots allt är dock situationen en annan i dag än den var på 1970-talet. Andelen kvinnor bland de som disputerar i nationalekonomi uppgår till ca 40 procent och andelen kvinnor bland docenter och universitetslektorer är närmare 30 procent (Nyberg 2021). Därtill kommer att nästan hälften av redaktionen för *Ekonomisk Debatt* var kvinnor och 35 procent av redaktörerna var kvinnor under perioden 2012–21. Vi borde därför förvänta oss en högre andel kvinnor än 21 procent bland artikelförfattarna.

Möjligen är en bidragande orsak till att så inte är fallet den låga andelen kvinnliga professorer. En undersökning gällande perioden 1973–92 visade att mer än hälften av de medverkande i *Ekonomisk Debatt* endast medverkade vid ett tillfälle och att många av de övriga hade medverkat endast vid två–fyra tillfällen (Wadensjö 1993). Men det fanns också 24 personer som hade medverkat minst 25 gånger eller med minst 80 sidor. Av dessa var samtliga män och 19 var professorer. Av de 53 personer som hade haft en ordinarie professur i nationalekonomi i Sverige någon gång under perioden hade samtliga utom en medverkat i *Ekonomisk Debatt*.

Manliga professorer står även i dag för en stor andel av artiklarna. Under perioden 2012–21 skrevs nästan en tredjedel av artiklarna författade av män av minst en professor och därtill en tiondel av minst en professor emeritus. Om vi utgår ifrån att kvinnliga professorer är lika flitiga att skriva artiklar som manliga skulle en högre andel kvinnliga professorer öka andelen kvinnliga artikelförfattare. Den första kvinnliga professorn i nationalekonomi – Inga Persson – tillträdde inte sin tjänst förrän 1993 i Lund. Så sent som 2002 fanns endast tre kvinnliga professorer (fyra procent) och 2021 hade antalet växt till 20 kvinnliga professorer (17 procent) (Nyberg 2021). Bland kvinnliga artikelförfattare, som ju till att börja med är mycket färre än de manliga, utgör professorerna endast ca 15 procent och professorer emeritus saknas nästan helt, vilket kan jämföras med de manliga professorernas sammanlagda andel på 40 procent. Kvinnor är alltså mycket fåtaliga i den kategori som mycket ofta skriver artiklar i *Ekonomisk Debatt*, vilket är en bidragande orsak till den låga andelen kvinnliga artikelförfattare.

Även om kvinnliga professorer fortfarande är få till antalet, ökar dock antalet kvinnor på andra nivåer inom nationalekonomi, vilket innebär att antalet potentiella kvinnliga artikelförfattare också vuxit. En företeelse som möjligen verkar i motsatt riktning är emellertid att antalet artiklar som har flera författare också ökat kraftigt. Studier visar nämligen att vid samförfattande föredrar såväl män som kvinnor att samförfatta med någon av samma kön. Eftersom kvinnor är i minoritet missgynnar detta kvinnorna. Boschini och Sjögren (2007) har studerat mäns och kvinnors samarbetsmönster i samtliga artiklar i de tre mest framstående nationalekonomiska tidskrifterna mellan 1991 och 2002. De drar slutsatsen att män föredrar att samarbeta med män och kvinnor med kvinnor. Om ett liknande mönster förekommer även vad gäller artiklar i *Ekonomisk Debatt*

Tabell 4
Andelen artiklar skrivna av män, kvinnor och av män och kvinnor tillsammans, %, 1973–2021

År	En M	Flera M	En K	Flera K	En M + en K	Flera M + K	Totalt
1973–1981	86	10	2	0	1	0	100
1982–1991	72	18	6	0	2	1	100
1992–2001	59	27	5	0	6	4	100
2002–2011	49	31	5	4	5	6	100
2012–2021	42	28	9	1	10	10	100
1973–2021	61	23	6	1	5	4	100

Anm: Andelarna summerar inte alltid till 100 på grund av avrundning.

Källa: Ekonomisk Debatt 1973–2021.

skulle det kunna vara en delförklaring till den relativt låga andelen kvinnliga artikelförfattare.

Tabell 4 visar andelen artiklar skrivna av män och kvinnor var och en för sig och tillsammans med andra. Av tabellen framgår att artiklar skrivna av en man har minskat kraftigt, medan artiklar skrivna av flera män har ökat. Artiklar skrivna av en kvinna har också ökat något, medan artiklar skrivna av flera kvinnor är mycket ovanligt. Det faktum att det i dag finns fler kvinnor på olika positioner inom nationalekonomi tycks således inte ha ökat samförfattande bland kvinnor, kanske dels beroende på att antal kvinnor inom ett och samma forskningsområde fortfarande är begränsat och dels beroende på att antalet kvinnliga professorer är få. Däremot har andelen artiklar skrivna av kvinnor och män tillsammans ökat. Ser vi till vilka som överskrider könsgränsen och skriver artiklar tillsammans tycks det dels vara ett resultat av samförfattande mellan en senior man och en mindre senior kvinna, t ex en manlig professor som är handledare till en kvinnlig doktorand, dels mellan en jämbördig kvinna och man, t ex en manlig och en kvinnlig fil dr med intresse för samma forskningsområde.

Jämställdhetsperspektiv i artiklar

Därmed övergår vi till att undersöka om det är vanligare att kvinnor skriver artiklar om jämställdhet än att män gör det. För att leta efter jämställdhetsartiklar har jag för det första letat efter artiklar där kvinn-, kön-, genus- och feminist- ingår i titeln. Men det kan naturligtvis finnas artiklar som har ett jämställdhetsperspektiv även om dessa ord inte förekommer i titeln. Därför har jag också sökt efter ord som börjar med ”kvinn-” i alla artiklar och i de fall ord som börjar på ”kvinn-” förekommer 50 gånger eller mer i en artikel räknas den också som en jämställdhetsartikel.

Antalet artiklar med jämställdhetsperspektiv blir med denna definition 59 stycken av 1 902 artiklar totalt, dvs tre procent har ett jämställdhetsperspektiv; en procent av totala antalet artiklar skrivna av män, åtta procent av artiklarna skrivna av kvinnor och män tillsammans och 23 procent av artiklarna skrivna av kvinnor. Totalt sett är således antalet jämställdhetsartiklar

mycket blygsamt, vilket framför allt beror på att män är författare till en mycket stor majoritet av alla artiklar och de skriver mycket sällan en sådan artikel. Om en man skriver tillsammans med en kvinna är sannolikheten något större. Däremot är nästan en fjärdedel av artiklarna skrivna av kvinnor en jämställdhetsartikel.

De första jämställdhetsartiklarna kom 1975. Då publicerades ”Den köns-segregerade arbetsmarknaden” författad av Christina Jonung (1975) och ”Kvinnors låga löner” av Siv Gustafsson (1975). Redan 1976 publicerade Christina Jonung (1976) ännu en artikel ”Behövs en lag mot könsdiskriminering på arbetsmarknaden”. 1978 skrevs den första jämställdhetsartikeln av en man – ”Kvinnan på arbetsmarknaden” (Bo Södersten 1980).⁴ Den första artikeln skriven av en kvinna och man tillsammans ställde frågan om kvinnor är utsatta för lönediskriminering (Meyerson och Petersen 1997).

Det kan påpekas att fem jämställdhetsartiklar avhandlar läget inom nationalekonomin; för det första den artikel av Christina Jonung och Ann-Charlotte Ståhlberg (2002) som är utgångspunkten för innevarande artikel. De ställer frågan ”En jämställd ekonomisk debatt?”. Året efter återkommer samma författare med en artikel – ”Nationalekonomins frukter – även för kvinnor?” (2003) – där de påpekade att andelen kvinnor inom nationalekonomi hade ökat de tre senaste decennierna men att disciplinen trots detta fortfarande var mansdominerad. 2007 ställde Anne Boschini och Anna Sjögren frågan ”Varför finns det så få kvinnliga professorer i nationalekonomi?”. De argumenterar, som nämnts ovan, för att nationalekonomers sätt att samarbeta kan vara en delförklaring. Män föredrar att samarbeta med män och kvinnor att samarbeta med kvinnor. I nationalekonomi, där könsfördelningen är skev, är segregering samarbetsmönster till nackdel för den grupp som är i minoritet. Elin Boström och Anton Sundberg (2018) fastställer att kvinnorna i nationalekonomi fortfarande år 2018 är få men att andelen har ökat. De diskuterar flera olika potentiella förklaringar till varför så är fallet. 2021 publicerades den artikel som refereras till inledningsvis där jag diskuterar om det har någon betydelse för forskning om jämställdhet om nationalekonomer är kvinnor eller män (Nyberg 2021).

Artiklar i *Ekonomisk Debatt* med ett jämställdhetsperspektiv var mycket få på 1970-, 1980- och 1990-talen, men började öka på 2000-talet. Det är i första hand kvinnor som skriver jämställdhetsartiklar. De ämnen som förekommer i artiklarna har i mycket hög grad handlat om arbetsmarknaden. Inledningsvis låg fokus på löneskillnader mellan kvinnor och män och senare förflyttades fokus till bristen på jämställdhet bland invandrare, nationalekonomer, företagare, chefer m m. Med fler kvinnor bland artikel-författarna verkar således antalet artiklar med ett jämställdhetsperspektiv öka, men de är totalt sett fortsatt sällsynta.

⁴ Det kan påpekas att han var gift med Birgit Friggebo som var kulturminister på 1990-talet med ansvar för bl a jämställdhet.

4. Sammanfattning

I denna artikel har jag undersökt dels utvecklingen av andelen kvinnor och män, dvs den kvantitativa (o)jämsliddheten på olika poster inom redaktionen och bland författarna i *Ekonomisk Debatt*, dels den kvalitativa jämsliddheten genom att studera hur ofta ett jämsliddhetsperspektiv förekommer i ledare och artiklar och vilken avsändaren är. Med jämsliddhetsperspektiv menas den forskning om jämsliddhet som är en del av genusforskningen och som sysslar med jämsliddhetsfrågor.

Den kvantitativa jämsliddheten har ökat sedan 1970-talet men i olika hög grad. Under den första perioden 1973–81 förekom inga kvinnor överhuvudtaget bland redaktörer och i redaktionsrådet. I redaktionen och bland ledarskribenter och artikelförfattare förekom ett fåtal kvinnor. Ökningen i procentandelar har varit störst vad gäller redaktionen. Denna kategori var 2012–21 kvantitativt jämslidd (47 procent). Det var däremot inte redaktörer (35 procent), redaktionsråd (31 procent) eller ledarskribenter (36 procent). Lågst var andelen kvinnor bland artikelförfattarna (21 procent).

Den främsta anledningen till att andelen kvinnliga artikelförfattare var låg fram till 1990-talet är att det fanns mycket få kvinnor inom nationalekonomin överhuvudtaget. Sedan dess har andelen kvinnor ökat på samtliga nivåer och en kan därför undra hur det kommer sig att andelen kvinnliga artikelförfattare fortsatt är så låg i förhållande till andelen kvinnor bland disputerade, lektorer, docenter, redaktörer och medlemmar i redaktionen. En möjlig delförklaring skulle kunna vara de fåtaliga kvinnliga professorerna i nationalekonomi. Professorer tycks nämligen ha varit och fortfarande vara särskilt flitiga artikelförfattare i *Ekonomisk Debatt* och i denna kategori är kvinnor fortfarande sällsynta. En annan möjlig delförklaring skulle kunna vara att antalet artiklar som är samförfattade har ökat kraftigt, vilket missgynnar minoritetsgruppen. Samförfattande mellan män har ökat väsentligt, men inte bland kvinnor, kanske beroende på att kvinnor fortfarande är för få inom de flesta forskningsområden och att kvinnor är få på seniora positioner. Däremot kan vi se en viss ökning av samförfattande över könsgränsen, vilket tycks vara ett resultat av att seniora män skriver artiklar tillsammans med mindre seniora kvinnor i vad som verkar vara en handledarsituation, men också kvinnor och män på jämbördig nivå skriver numera artiklar tillsammans när deras forskningsintressen sammanfaller.

Utöver den kvantitativa jämsliddheten är målet att även kvalitativa aspekter av maktutövning ska lyftas fram, t ex ”makten över vilken kunskap som produceras vid universitet och högskolor”. I denna artikel menas med kvalitativ jämsliddhet att jämsliddhetsaspekter avhandlas i ledare och artiklar.

Till att börja med kan vi konstatera att en mycket stor majoritet av de manliga författarna, men också en stor andel av kvinnorna, inte skriver ledare eller artiklar som handlar om jämsliddhet. Detta kan synas förvånande med tanke på de stora förändringar som ägt rum vad gäller utbildning, på arbetsmarknaden och ekonomisk jämsliddhet. Detta har säkert

flera orsaker, men en kan vara att sådan forskning inte varit meriterande. Som vi sett ovan har det inte alltid varit helt lätt att vara kvinna i en så mansdominerad miljö som den nationalekonomiska. Kvinnor har inte haft och har fortfarande inte samma kollegiala och institutionella stöd som män och kanske särskilt inte om de ägnat sin forskning åt jämställdhetsfrågor. Trots detta har det funnits ett litet antal kvinnor som skrivit såväl ledare som artiklar gällande jämställdhet. Det bör påpekas att det unika antal kvinnor som skrivit ledare och artiklar med jämställdhetstema är färre än det antal kvinnor som anges i tabellerna och i texten, eftersom det delvis är samma kvinnor som skrivit såväl ledare som artiklar men vid olika tidpunkter. Även om det är vanligare att kvinnor gör detta så finns det även några män som har gjort samma sak. Dessa kvinnor och män har ökat vår kunskap om kvinnors och mäns ekonomiska villkor och fört fram dessa frågor i forskningen. Utan dem skulle vi veta mindre om ekonomisk jämställdhet. Mycket återstår dock att göra både vad gäller kvantitativ och kvalitativ jämställdhet inom nationalekonomin.

Aldén, L (2016), "Spelar kultur någon roll för utrikes födda kvinnors sysselsättning?", *Ekonomisk Debatt*, årg 44, nr 7, s 3-5.

Aldén, L (2019), "Flyktingmottagandet är inte könsneutralt", *Ekonomisk Debatt*, årg 47, nr 1, s 3-5.

Aldén, L och N Berggren (2018), "Genus – problem eller lösningar i dagens Sverige", *Ekonomisk Debatt*, årg 46, nr 4, s 19-32.

Bergqvist, C, P Adman och A-C Jungar (2008), *Kön och politik*, SNS förlag, Stockholm.

Boschini, A (2012), "Individualisera och korta föräldradigheten", *Ekonomisk Debatt*, årg 40, nr 8, s 3-4.

Boschini, A (2014), "Vem anställer vem?", *Ekonomisk Debatt*, årg 42, nr 8, s 3-4.

Boschini, A och A Sjögren (2007), "Varför finns det så få kvinnliga professorer i nationalekonomi?", *Ekonomisk Debatt*, årg 35, nr 8, s 63-69.

Boström, E och A Sundberg (2018), "Få men fler kvinnor i svensk nationalekonomi", *Ekonomisk Debatt*, årg 46, nr 4, s 19-32.

Calmfors, L (2021), "Forskningsentreprenören Assar Lindbeck", *Ekonomisk Debatt*, årg 49, nr 2, s 43-54.

Chen, L-J (2008), *Essays on Female Policy-makers and Policy Outcomes*, doktorsavhandling, Nationalekonomiska institutionen, Stockholms universitet.

Cohen, L och E Hillbom (2015), "Review of Gender Disparity at LUSEM", rapport, Ekonomihögskolan, Lunds universitet.

Committee for Equal Opportunities at the Department of Economics (2017), "A Career Inside or Outside Academia: A Survey of PhDs and PhD Students in Economics", rapport, Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet.

Durevall, D (2018), "Våld i nära relationer – ett ämne för nationalekonomer", *Ekonomisk Debatt*, årg 46, nr 7, s 3-5.

Ekonomisk Debatt (1973-2021), National-ekonomiska Föreningen, Stockholm.

Freidenvall, L (2006), *Vägen till Varannan damernas – om kvinnorepresentation, kvotering och kandidaturval i svensk politik 1970-2002*, doktorsavhandling, Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet.

Gustafsson, S (1975), "Kvinnors låga löner", *Ekonomisk Debatt*, årg 3, nr 8, s 440-447.

Gustafsson, S (2010), "Feminist bland ekonomer – ekonom bland feminister", i Niskanen, K och C Florin (red), *Föregångarna – kvinnliga professorer om liv, makt och vetenskap*, SNS Förlag, Stockholm.

Hedlund, G (1996), "Det handlar om prioriteringar" – kvinnors villkor och intressen i lokal politik, doktorsavhandling, Göteborgs universitet.

Hultkrantz, L och H Ohlsson (1990), "Bokslut", *Ekonomisk Debatt*, årg 18, nr 8, s 701.

Jonung, C (1975), "Den könssegregerade arbetsmarknaden", *Ekonomisk Debatt*, årg 3, nr 2, s 91-98.

Jonung, C (1976), "Behövs en lag mot könsdiskriminering på arbetsmarknaden?", *Ekonomisk Debatt*, årg 4, nr 4, s 260-268.

REFERENSER

- Jonung, C (1988), "Offentliga monopol hindrar jämställdheten", Ekonomisk Debatt, årg 16, nr 1, s 3-4.
- Jonung, C och A-C Ståhlberg (2002), "En jämställd ekonomisk debatt?", Ekonomisk Debatt, årg 30, nr 6, s 549-562.
- Jonung, C och A-C Ståhlberg (2003), "Nationalekonomins frukter - även för kvinnor?", Ekonomisk Debatt, årg 31, nr 3, s 5-20.
- Jonung, C och A-C Ståhlberg (2008), "Data on Women Economists in Sweden", Symposium: Gender and Economics, Econ Journal Watch, vol 5, s A46-A53.
- Jämställ.nu (2016), Sekretariatet för genusforskning, <https://www.jamstall.nu/om-jamstalldhet/jamstalldhet-och-genusforskning/>.
- Jönsson, B och E Wadensjö (1986), "Nya redaktörer", Ekonomisk Debatt, årg 14, nr 8, s 604.
- Kruse, A (1994), "Kvinnomaktutredningen", Ekonomisk Debatt, årg 22, nr 8, s 757.
- Meyerson, E M och T Petersen (1997), "Är kvinnor utsatta för lönediskriminering?", Ekonomisk Debatt, årg 25, nr 1, s 17-23.
- Neuman, E (2020), "Kan förebilder få fler kvinnor att utbilda sig i matematik, naturvetenskap och teknik?", Ekonomisk Debatt, årg 48, nr 1, s 3-5.
- Nyberg, A (2021), "Har det någon betydelse om nationalekonomer är kvinnor eller män?", Ekonomisk Debatt, årg 49, nr 6, s 30-40.
- SOU 2015:86, Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken, https://www.regeringen.se/4a80d3/contentassets/fd7240295cab45df8130384abdb600fa/mal-och-myndighet---en-effektiv-styrning-av-jamstalldhetspolitiken-sou-2015_86.pdf.
- Ståhlberg, A-C (1987), "Änke- och änklingspension", Ekonomisk Debatt, årg 15, nr 1, s 4.
- Ståhlberg, A-C (1993), "Kvinnors pensioner", Ekonomisk Debatt, årg 21, nr 2, s 127-132.
- Svaleryd, H (2009), "Women's Representation and Public Spending", European Journal of Political Economy, vol 93, s 355-372.
- Södersten, B (1980), "Kvinnan på arbetsmarknaden", Ekonomisk Debatt, årg 6, nr 8, s 598-606.
- Vlachos, J (2008), "Dags att könsdifferentiära resurstilldelningen i skolan", Ekonomisk Debatt, årg 36, nr 2, s 3-4.
- Wadensjö, E (1993), Ekonomisk Debatt 1973-1992 - (vem skriver vad i Ekonomisk Debatt?), Nationalekonomiska Föreningen, Stockholm.
- Wikström, M (2008), "Kön, resultat och urval", Ekonomisk Debatt, årg 36, nr 8, s 3-4.
- Wängnerud, L (1998), Politikens andra sida - om kvinnorepresentation i Sveriges riksdag, doktorsavhandling, Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Wängnerud, L (1999), Kvinnorepresentation - makt och möjligheter i Sveriges riksdag, Studentlitteratur, Lund.
- Wängnerud, L (2015), The Principles of Gender-Sensitive Parliaments, Routledge, London och New York.